

Тжга за роденъ край.

Студена предколедна нощ. Всичко е затихнало. Само голѣмиятъ бждникъ пращи. Децата сж събрани около огнището. Чудни приказки за Коледа и Рождество се лѣятъ изъ устата на баба Стойна. И хубави и страшни, защото тя не забравяше да каже нѣщо за голѣмитѣ теглила на народа ни, когато е билъ подъ турско робство. Очитѣ на баба Стойна сж влажни, сълзи ще рукнатъ изъ старчески очи. Ней става още по-тжжно, като си спомни за роденъ край, останалъ пакъ въ робство, по-страшно отъ турското. Баба Стойна е избѣгала съ сина си Първана отъ сърбитѣ. Оставиха домъ пѣленъ и имоти златни. Челядѣта, прокудена отъ ново робство, се е събрала подъ чужда стрѣха за да си спомня за роденъ кжтъ и да оплаква тежката сждба на новитѣ роби. Децата си спомнятъ за голѣмия дворъ, за китнитѣ поля и ниви, които днесъ сж пусти и тъпкани отъ врагове.

Какъ се празнуваше Коледа, какви веселби, какви хора се извиваха, когато селото на баба Стойна бѣше българско! Днесъ всички сж уплашени и, навели глава, боятъ се отъ призрака на страшнитѣ пандури, които не малко свѣтъ погубиха, защото били българи, защото говорѣли и се молили Богу на български.

Баба Стойна е сломена. Тя се боеше за живота на сина си Първана и затова реши да напусне богатъ домъ и имотъ и да търсятъ препитание на братска земя.

Тжгата на баба Стойна залѣ и децата. Вмѣсто Коледни пѣсни и веселби, децата наведоха личица, замислиха се и съ вперени въ далечината очи, се чудѣха какъ да разсѣятъ тжгата на баба си.

Асенчо е по-голѣмъ отъ другитѣ деца. Той помни добре какъ бѣгаха отъ роденъ домъ, за да спасятъ живота си. Той е умно и благородно момче. Въ гърдитѣ му горѣше вѣра въ Бога. То не забравяше, че тая нощъ, въ робство, сж много негови другарчета и много други българи. То знаеше, че въ тая нощъ ангелитѣ на небето възпѣваха родилия се Христосъ съ чудната пѣсень за миръ на свѣта и любовъ между човѣцитѣ. Той искаше да престанатъ приказкитѣ и предложи да посрѣщнатъ Коледа всички съ молитва къмъ Бога.